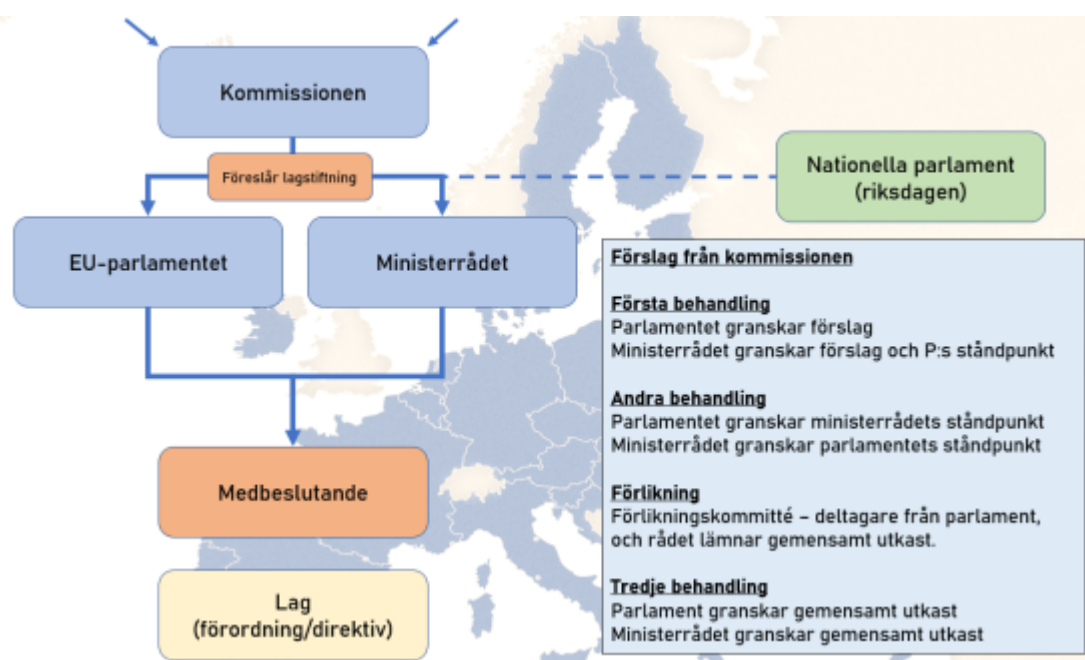

EU:s lagstiftning

EU-rätt - Grundläggande principer - EU:s institutioner - EU:s lagstiftning - EU:s rättsordning - EU-domstolen

EU:s lagstiftning

Introduktion

En viktig grund för EU-samarbetet är de gemensamma EU-lagar som medlemsländerna kommit överens om. Proceduren inkluderar tre av EU:s institutioner: EU-kommissionen, EU-parlamentet och ministerrådet. Sverige och de andra EU-länderna är med och påverkar genom sina regeringar i ministerrådet och sina folkvalda ledamöter i Europaparlamentet. EU-ländernas nationella parlament ska ta ställning till om det är EU eller EU-länderna själva som bör ta beslut om lagförslagen.

Lagstiftningen inom EU följer ett särskilt schema med tydlig rollfördelning. EU-kommissionens lagförslag behandlas av både EU-parlamentet och ministerrådet. Lagförslagen hanteras även på hemmaplan i medlemsländerna.

Initiativ till lagförslag

Allt börjar med Europeiska kommissionen, som har ensamrätt att lägga fram lagförslag inom EU. Kommissionens förslag baseras på dess uppfattning om vad som behövs på EU-nivå, vare sig det gäller att uppdatera befintlig lagstiftning eller införa nya regler. Innan kommissionen lägger fram ett förslag genomför den ofta omfattande konsultationer och konsekvensbedömningar för att säkerställa att förslaget är välgrundat och adresserar aktuella problem.

Behandling i Ministerrådet och Europaparlamentet

När kommissionen har lagt fram ett lagförslag, skickas det vidare till både Europaparlamentet och Europeiska rådet. Dessa två institutioner behandlar förslaget, ofta parallellt. Europaparlamentet, som består av direktvalda ledamöter från alla medlemsstater, granskar, debatterar och föreslår ändringar i lagförslaget utifrån de partipolitiska grupperna. Syftet är att fånga det europeiska folkets vilja. Samtidigt granskar ministerrådet, som består av ministrar från varje EU-medlemsstat, förslaget och kan också föreslå ändringar. Ministerrådet antar delvis ett nationellt perspektiv och funderar på om förslaget passar den nationella (styrande) viljan. Överlag ska alla institutioner jobba för EU och folkens bästa.

Ordinarie lagstiftningsförfarandet

Det vanligaste sättet att anta lagstiftning i EU är genom det ordinarie lagstiftningsförfarandet (tidigare känd som medbeslutandeförfarandet), där både Europaparlamentet och ministerrådet måste godkänna lagförslaget. Det kräver att båda institutionerna är överens. Om inte EU-parlamentet och ministerrådet är överens om förslaget, inleds förhandlingar för att nå en kompromiss. Detta kan inkludera en andra och ibland en tredje behandling av förslaget där reviderade förslag skickas fram och tillbaka.

Förlikningskommittén

Om Europaparlamentet och ministerrådet fortfarande inte kan enas efter flera behandlingar, inrättas en förlikningskommitté. Denna kommitté består av representanter från både parlamentet och rådet och syftar till att nå en överenskommelse. Om kommittén lyckas hitta en kompromiss, måste förslaget sedan godkännas igen av både parlamentet och rådet.

Slutfasen

Efter att både Europaparlamentet och ministerrådet har godkänt lagförslaget, undertecknas det formellt av de relevanta ordförandena och publiceras sedan i EU:s officiella tidning. Lagen träder i kraft på det datum som anges i lagen eller en viss tid efter publiceringen.

Nationella parlament i lagstiftningsprocess

Innan EU-parlamentet och ministerrådet fattar beslut om nya EU-lagar har den svenska riksdagen (och övriga nationella parlament i medlemsländerna) en viktig uppgift, att utreda **subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen**.

Denna princip syftar till att säkerställa att beslut inom EU fattas så nära medborgarna som möjligt, vilket innebär att EU endast ska agera i de frågor där det tillför ett mervärde jämfört med vad medlemsstaterna kan åstadkomma på egen hand. Från ett nationellt parlaments perspektiv är subsidiaritetsgranskningen en viktig mekanism för att övervaka och påverka EU:s lagstiftningsprocess.

När EU-kommissionen lägger fram nya lagförslag, har de nationella parlamenten åtta veckor på sig att granska dessa förslag ur ett **subsidiaritetsperspektiv**. Under denna period kan de utvärdera om förslaget verkligen behövs på EU-nivå, eller om det skulle vara mer lämpligt att hantera frågan på nationell, regional eller lokal nivå.

Om ett nationellt parlament anser att ett förslag inte följer subsidiaritetsprincipen, kan det utfärda en motiverad yttrande – ibland refererat till som ett **"gult kort"**. Detta innebär att parlamentet formellt

uttrycker sin oro till Europeiska kommissionen, rådet och Europaparlamentet.

Om tillräckligt många nationella parlament – för närvarande en tredjedel av dem – utfärdar gula kort mot ett specifikt lagförslag, måste kommissionen ompröva förslaget. Detta kan leda till att förslaget antingen ändras, dras tillbaka eller att kommissionen ger en detaljerad förklaring till varför den anser att förslaget bör behållas.

Utöver det gula kortsystemet finns det också ett **"orange kort"**-förfarande som är relaterat till det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Om majoriteten av de nationella parlamenten (i det här fallet minst 55%) röstar för ett orange kort mot ett lagförslag som behandlas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarandet, måste Europaparlamentet och ministerrådet granska förslaget. Om någon av dem, med en majoritet av sina medlemmar, anser att förslaget inte respekterar subsidiaritetsprincipen, kommer förslaget inte att antas.

Dessa mekanismer för subsidiaritetsgranskning ger de nationella parlamenten en viktig roll i EU:s lagstiftningsprocess och är ett sätt att säkerställa att EU-lagstiftningen inte inkräktar på områden som bäst hanteras närmare medborgarna. För nationella parlament är detta en viktig uppgift för att skydda nationell suveränitet samtidigt som man deltar i den övergripande lagstiftningsprocessen på EU-nivå.

Varningar från nationella parlament

Medborgarinitiativ

EU:s medborgarinitiativ är ett viktigt instrument för deltagandedemokrati i EU som gör det möjligt för en miljon medborgare bosatta i en fjärdedel av medlemsstaterna att uppmana kommissionen att lägga fram ett förslag till rättsakt för att tillämpa EU-fördragen. Medborgarinitiativet infördes 2012 efter många år av kritik mot EU för det skulle finnas ett demokratiunderskott.

Exempel på EU-lagstiftning

Inre marknad

Tjänstedirektivet

- Syfte: Direktivet syftar till att underlätta den fria rörligheten för tjänster inom EU och främja tjänstesektorns konkurrenskraft och kvalitet.
- Viktigt inslag: Det förenklar byråkratin för tjänsteföretag som vill verka i andra EU-länder och säkerställer rätten för konsumenter att använda tjänster från hela EU.

GDPR (General Data Protection Regulation)

- Syfte: GDPR har som mål att skydda individens personuppgifter och säkerställa integritet inom EU.
- Viktigt inslag: Förordningen ger individer ökad kontroll över sina personuppgifter och ställer stränga krav på hur företag och organisationer får behandla dessa uppgifter.

Socialpolitik

Arbetsstidsdirektivet

- Syfte: Direktivet syftar till att reglera maximala arbetstider och minimikrav på vila och semester för arbetstagare inom EU.
- Viktigt inslag: Det fastställer bland annat en maximal arbetsvecka på 48 timmar och rätt till minst 11 timmars vila per dygn.

****Jordbruk och fiske ****

Direktiv om Nitrater från Jordbruk

- Syfte: Direktivet syftar till att skydda vattenkvaliteten i Europa genom att förebygga nitrater från jordbruk som förorenar mark- och ytvatten.
- Viktigt inslag: Det kräver att medlemsstater vidtar specifika åtgärder för att minska vattenföroreningar orsakade av nitrater från jordbrukskällor.

Miljö

Luftkvalitetsdirektivet

- Syfte: Direktivet syftar till att kontrollera och minska luftföroreningar för att skydda människors hälsa och miljön.
- Viktigt inslag: Det fastställer gränsvärden för luftföroreningar och kräver att medlemsstaterna utarbetar och genomför planer för att förbättra luftkvaliteten.

Konsumentskydd Konsumenträttsdirektivet

- Syfte: Direktivet syftar till att stärka konsumenternas rättigheter, särskilt när det gäller köp över gränserna inom EU.
- Viktigt inslag: Det inkluderar regler om tydlig information före köp, ångerrätt, och skydd mot orättvisa avtalsvillkor.

Direktivet om Produktsäkerhet

- Syfte: Direktivet är inriktat på att säkerställa att alla produkter som marknadsförs inom EU är säkra för konsumenterna.
- Viktigt inslag: Det ställer krav på att produkter ska uppfylla höga säkerhetsstandarder och att farliga produkter ska återkallas från marknaden

Direktivet om Otillbörliga Affärsmetoder

- Syfte: Detta direktiv syftar till att skydda konsumenter mot vilseledande och aggressiv marknadsföring.
- Viktigt inslag: Det förbjuder vilseledande reklam och aggressiva försäljningstekniker och bidrar till rättvis konkurrens mellan företag.

Transport

Förordningen om Passagerarrättigheter

- Syfte: Förordningen syftar till att skydda passagerares rättigheter inom olika transportsätt, inklusive flyg, tåg, buss och båt.

- Viktigt inslag: Den innehåller bestämmelser om ersättning vid förseningar, inställda resor och nekad ombordstigning, samt tillhandahållande av information och assistans.

Energi

Förnybar energi-direktivet

- Syfte: Direktivet syftar till att öka användningen av energi från förnybara källor inom EU.
- Viktigt inslag: Det sätter bindande nationella mål för andelen energi från förnybara källor i varje medlemsstats totala energiförbrukning.

Folkhälsa

Tobaksproduktdirektivet

- Syfte: Direktivet syftar till att reglera tillverkning, presentation och försäljning av tobaksprodukter för att minska tobaksrelaterade skador och sjukdomar.
- Viktigt inslag: Det inkluderar bestämmelser om hälsningsvarningar på cigarettpaket, förbud mot vissa smaktillsatser och reglering av e-cigarett.

From:

<https://juridik.kristiansen.nu/> - Juridik på gymnasiet

Permanent link:

https://juridik.kristiansen.nu/doku.php?id=eu_raett:lagstiftning&rev=1701189732

Last update: 2023/11/28 16:42

